

Коледа в Европа

***Всяка страна
има свой Дядо Коледа
със свое име.***

Във **Франция** го наричат Пер Ноел и е облечен в бяло, какъвто е снегът. Редом с него върви Пер Фуетар (Дятлото с пръчката), който никого не бие, но следи кой се държи добре и кой какви подаръци ще получи.

В **Англия** го наричат *Father Christmas* и също носи освен чувала с подаръци и пръчка за непослушните. Децата си поръчват подаръците с писма, които хвърлят в камината – димът доставя пратката по предназначение.

**Най-скромният Дядо Коледа живее в
Словакия.**

**Той се казва Йежишек
и много внимава никой да не го види,
докато оставя подаръците.
Затова никой не знае как изглежда.**

Чешкият му колега Микулаш
се движи в компанията на дяволче
и ангел в белоснежни одежди.
На послушните деца подарява сладкиши,
а на непослушните оставя в коледния
ботуш
картоф, морков или въглен.

При много народи подаръците се раздават от добри същества, които идват от други светове: тролове, джуджета, ангели и елфи.

***В Норвегия** те се раздават от домашни елфи, които живеят на таваните или в конюшните. Наричат ги Юлнисен.*

***Във Финландия** прочутият новогодишен вълшебник се казва Йоулупукки. Обкръжен е от джуджета с островърхи шапчици.*

***В Германия** децата посрещат Кристкиндел – ангел на мъничък елен, който им носи сладкиши и играчки.*

Италианският Дядо Коледа се нарича **Бабо Натале**.
Негова спътница е магьосницата **Бефана**,
която влиза през комина и оставя подаръци за децата.
Тези, които са се държали добре
получават сладкиши, орехи, мед и сушени плодове.
А непослушните намират въгленче от захар, морков,
чесън.

В Швеция новогодишните герои са двама:
добрият старец, наречен **Юлтомтен**,
и джуджето **Юлнисен**.
Те оставят новогодишните подаръци на перваза на
прозореца.

В Гърция подаръците се раздават на **Нова година**.
Айос Василис е любимецът
на гръцките деца.

**Дядо Коледа е известен с
различни имена в
различните страни на
света**

- * **Австрия:** *Christkind* ("детето Христос")
- * **България:** *Дядо Коледа* ("Дядо Коледа")
- * **Чехия:** *Svaty Mikulas* ("Свети Никола");
- * **Дания:** *Julemanden* (Юлеманден)
- * **Естония:** *Jouluvana* (Йолувана)
- * **Финландия:** *Joulurikki* (Йолупуки)
- * **Франция:** *Pere Noel* ("Отец Коледа")
- * **Германия:** *Weihnachtsmann* ("Коледен човек");
Christkind в Южна Германия
- * **Гърция и Кипър:** *Свети Василий*
- * **Унгария:** *Miculas* ("Никола");
- * **Италия:** *Babbo Natale* ("Отец Коледа");

- * Латвия: *Ziemassvetku vecitis* ("Коледен поп")
- * Литва: *Senis Saltis* ("Дядо Мраз" или *Kaledu Senelis* ("Дядо Коледа"))
- * Холандия и Фландрия: *Kerstman*
- * Норвегия: *Julenissen*
- * Полша: *Swiety Micolaj* ("Свети Никола");
- * Португалия: *Paul Natal* ("Отец Коледа");
Menino Jeasus ("детето Исус")
- * Румъния: *MOS Craciun* ("Отец Коледа") *MOS Niculae* ("Отец Николай")
- * Испания: *Reyes Magos* (Библейските Магу)
- * Швеция: *Jultomten*
- * Обединеното кралство: *Santa Claus, Santa, Father Christmas*

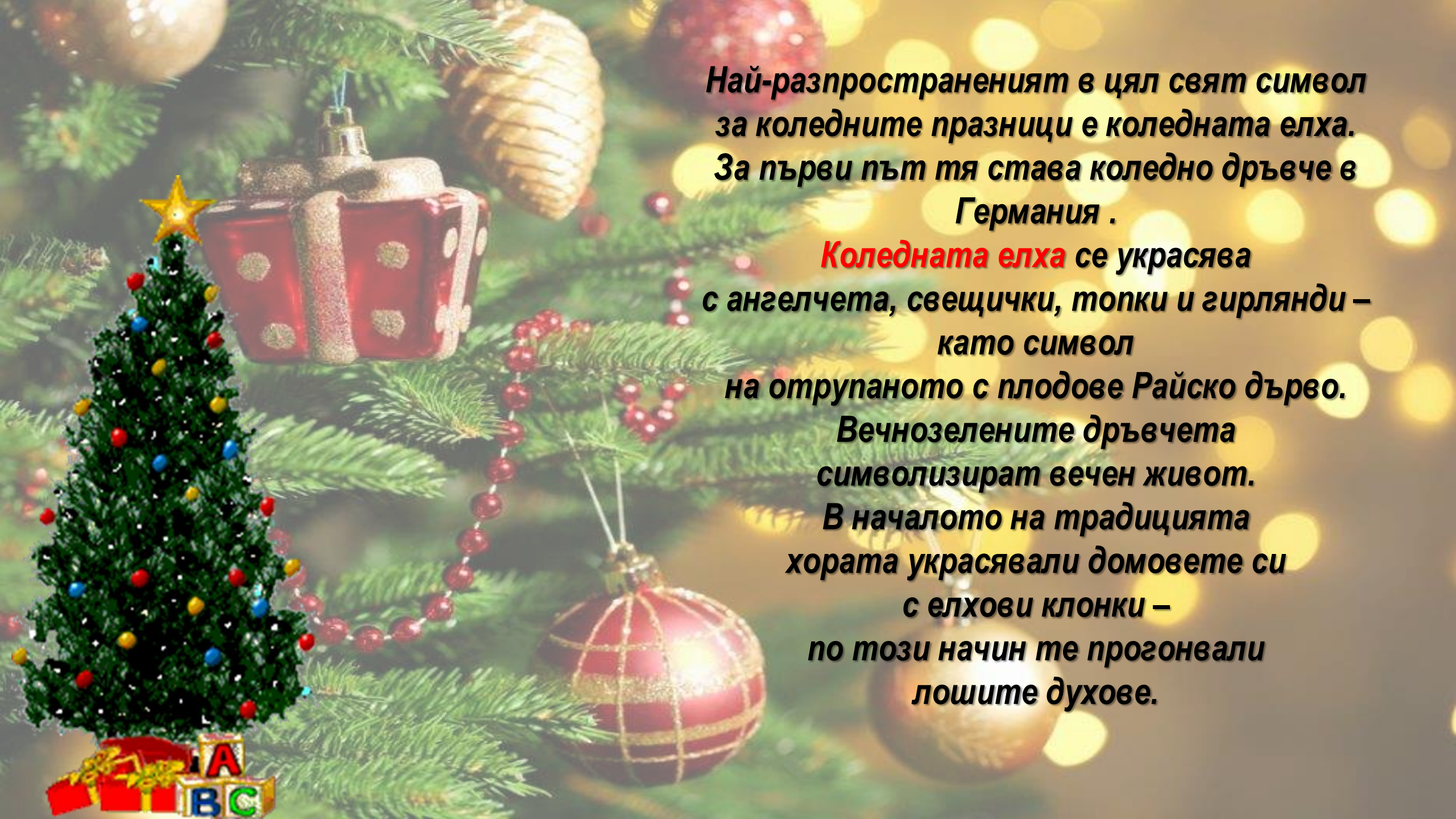

***Коледни
СИМВОЛИ***

Най-разпространеният в цял свят символ за коледните празници е коледната елха. За първи път тя става коледно дръвче в Германия .

Коледната елха се украсява с ангелчета, свещички, топки и гирлянди – като символ на отрупаното с плодове Райско дърво.

Вечнозелените дръвчета символизират вечен живот.

В началото на традицията хората украсявали домовете си с елхови клонки – по този начин те прогонвали лошите духове.

**Според друга легенда
Мартин Лутер пръв започва традицията
на украсяване на коледната елха.
В една зимна нощ около 1500 година,
вървейки през гората
между покритите със сняг дървчета,
той вижда
как звездите блещукат на лунна светлина
между клонките на дърветата.
Възхитен от гледката,
Мартин Лутер донася в своя дом малка
елхичка,
която украсява със свещи и по този начин
споделя с децата си
видяното от него през нощта**

**На върха на всяко коледно дръвче стои
коледната звезда.**

**Тя е символ на звездата,
която се появила
при раждането на Исус Христос
и показвала пътя на тримата мъдреци.**

Коледен чорап

Неговата история е свързана с легендата за Св. Никола, който оставил в чорапи на простора пари за зестрата на добри и красиви, но бедни момичета.

Пълненето на коледните чорапи продължава да носи радост, особено на малчуганите. Слагането на шоколадче, орехче или друга изненада е прекрасен начин да направим детското очакване забавно

Коледен венец

**Коледният венец напомня
короната от тръни,
която била поставена на
главата на Исус
по време на неговото
разпятие на кръста.**

**Символ е на товара,
който сами си поставяме
и отговорността, която
носим
пред самите себе си,
близките си
и обществото.**

Гирляндите започват да се използва през 17 век.
Според легендата бедна вдовица много искала да зарадва децата си за Коледа, затова им украсила елха.
През нощта, обаче, няколко паяка изплели своите мрежи между клоните на дръвчето.
Когато сутринта децата видели паяжината, решили да я оцветят в сребристо, за да не се разстрои майка им.

Свещ

**При коледните символи
тя е свързана със
светлината на небесата,
с любовта, и надеждата.**

**Светлината ни помага
да видим верния път.**

Камбанките служат
за отправяне на
съобщения.

Камбанките на Коледа
известяват раждането на
Исус Христос.

За малките
това е желаната мелодия
на звънчетата
от шейната на Дядо
Коледа.

**Извитата захарната
пръчица**
символизира гегата на
пастирите,
които първи огласили
новината
за раждането на Иисус
Христос.

**Лавър и тис –
използват се като символи
на триумфа и
безсмъртието.**

Независимо, че живеем във век на нови технологии и свръхбързи комуникации, **коледните картички** остават един от неизменните символи на празника. Защото нищо не може да замени топлината и емоциите, които пристигат заедно с тях.

Първите коледни картички в света датират от далечната 1843 г. Тогава английски бизнесмен поръчал на художник да му нарисува честитка по случай Рождество Христово. Пощенската картичка била отпечатана в хиляда бройки с надпис

„Желая ти Весела Коледа и щастлива Нова година!“
И днес истинските коледни картички носят тези послания.

И се изпращат с чувство!

Растението Коледна звезда

**През 1828г. американският представител
в Мексико**

**донася в САЩ червено-зелено растение.
Цветовете му изглеждат перфектни за
новия празник,
и цветето е наречено Коледна звезда.
Започва да се отглежда в градините,
а по-късно магазините в Ню Йорк
започват да го продават по Коледа.**

**От началото на 20 в.
коледните звезди стават
световен символ на празника**

Коледни традиции

Австрия е страната, където се ражда известната коледна песен „Тиха нощ“ през 1818 г.

Днес тя се пее навсякъде по света. В тази страна Коледа е задължително свързана с построяването на сцената на Рождество.

В Белгия всички посрещат Коледната нощ в домовете си и след полунощ си разменят подаръци. Децата намират подаръците или под елхата или в чорапите, закачени над камината.

В Германия приготовленията за Коледа започват още през ноември. Пешеходните зони и магазините се украсяват.

На Коледа се събира цялото семейство и младите идват при старите, колкото и далече да живеят.

В Гърция елхата се подрежда на 24 декември и се разваля 12 дни след това, И в Гърция Коледа е семеен празник – всички заедно отиват на църква, всички заедно хапват от коледната трапеза. Подаръците се раздават на Нова година.

**Дойде ли декември в Дания започва да мирише на палачинки.
Четири седмици преди Коледа датчаните украсяват
венец от борови клонки, в който слагат
четири свещи и запалват първата.
И така всяка неделя до Коледа палят по една.
Първата е неделята на запалването.
Втората е посветена
на приготвянето на сладкишите (непременно с канела).
След това трябва да се украси елхата с червени панделки,
датски знаменца и сърца от слама.
Четвъртата неделя е денят на приятелството и обичта.
Тогава се пият топло вино и ракия.
След коледната вечеря хората танцуват около коледно дърво.**

**В Литва хората поставят слама под масата
за предсказване на бъдещето.**

На 24 декември италианците празнуват и Деня на дървото.

Обичаите са много, но общото между тях е голямата козуначена кифла, която служи за коледен сладкиш.

Коледните пазари затварят вратите си с невероятно шествие на 5 януари вечерта.

В Англия в навечерието на Коледа и на следващия ден по улиците могат да се видят многобройни карнавали и тайнствени пиеси.

Нарастването на деня е знак за нови сили

И това се празнува по няколко начина:

преплуване на река на 25 декември

и лов на лисици на 26.

В Полша под покривката на масата се слага пласт сено, който символизира раждането на Христос.

Винаги се оставя едно празно място на трапезата, в случай, че дойде гост.

Децата, маскирани като ангелчета или дяволчета, ходят по къщите и искат сладки и пари.

Във Франция още на 1-ви декември всяко дете получава

шарен, картонен календар с 24 прозорчета.

Зад всяко прозорче има изненада - малко лакомство.

На 24-ти декември се отваря последното и най голямо прозорче.

В Чехия хората вярват, че коледната нощ е магическа, и че в нея човек може да предскаже бъдещето

**В Холандия от векове насам
Sinter Klaas (Дядо Коледа) идва от Испания
по средата на ноември.**

**Всички, дори и кралицата,
го посрещат на пристанището.
Едва пристигнал, Дядо Коледа тръгва
да види дали децата са послушни
и да прецени кой заслужава подарък и кой - не.**

**В деня на отпътуването му
всички деца излизат на улицата,
размахват знаменца и го изпращат
със звън на черковни камбани и оръдейни
залпове.**

**Приготвят се чифт обувки, пълни със сено
и моркови за кончето на Дядо Коледа.**

**Постоянният му спътник е Черният Пиет –
той носи подаръци за лошите деца.**

Във Финландия на 24 декември вечерята се сервира рано, към 17-18 часа. След което идва истинският Дядо Коледа, който раздава подаръците. За тази цел финландците имат специална служба

по „набиране“ на кандидат-Дядо Коледа – студенти, бой-скаути.

Въобще всички, които с удоволствие обличат празничния костюм.

Естествено Дядо Коледа е винаги щедро възнаграден от семействата!

Загряване на сауната на Коледа е стар обичай във Финландия

**В Швеция Коледа е нещо свещено.
Коледните празници започват на
1-ви декември.**

**На 13-ти декември, денят на Санта
Лусия,
момчетата обличат бели рокли,
украсяват главите си
с корони от по четири свещи
и пеят фолклорни песни.**

**Един дух, който определя съдбите,
е назначен да раздава подаръците.**

**В Швеция елхата се украсява от
бащата.**

**Никой друг няма правото
да я вижда до раздаването на
подаръците.**

A festive Christmas dinner table is set with a small, decorated Christmas tree in the center. The table is adorned with lit candles, wine glasses filled with golden liquid, and wrapped gifts. The background features a Christmas tree with lights. The text "Коледна трапеза" is overlaid in red, stylized font.

Коледна трапеза

**В Белгия
на Бъдни Вечер се прави
празнична вечеря, с главно ястие,
което може да е
от морски храни и пълнена пуйка
и завършваща с Коледния десерт**

**—
Коледно пънче**

**В навечерието на Коледа
австрийците приготвят
известния
„щрудел“ с орехи и плодове,
с който ще почерпят близки и
познати,
но и бедните по улиците.**

**В Германия
всички заедно сядат около богата
трапеза,
за да хапнат от традиционните
немски специалитети –
гъска с ябълки и щолен.
Особеното на този сладкиш
със стафиди и много мазнина е,
че се прави 1 месец предварително
и се яде на Коледа,
като запазва вкусовете си
качества.**

**В Ирландия е традиция
на прага на къщата да се
остави
кълцано месо и бутилка
вино, за да закуси дядо
Коледа.**

**В Гърция
на Бъдни вечер се яде
също както у нас постно:
ошаф, баница, щрудел, боб.
А на Коледа всички заедно
хапват от свинското,
печената пуйка със зеле
и баклава със сусам, канела и портокалови
кори.**

**В Литва и в Латвия
на Бъдни вечер също не слагат месо на
трапезата.**

**В Латвия трябва да има най-малко
9 ястия на коледната трапеза.**

**В Естония
месото за предколедната трапеза
е закон!**

**Традиционните ястия са
задушено кисело зеле с наденица,
салата от тиква и
за десерт пипаркоок –
бисквитки с глазура.**

**Във Франция в празничната вечер
семейството похапва пуйка с
кестени
и изискани специалитети: миди,
охлюви, риба и
великолепен много скъп пастет от
гъши дроб**

**В Англия
всяка домакиня приготвя коледен
пудинг,
в който скрива монета.
В менюто преди десерта
е включена и знаменитата
супа от костенурки и,
разбира се, пуйката.**

**В Португалия се приготвя
сладкишът Боло Рей,
което се превежда "Кралски кейк".
Символизира корона и е кръгъл с
голяма дупка в центъра,
покрит със захаросани и изсушени
плодове.**

В Дания
вечерята на 24 декември е
традиционна:
херинги, патица или
печено прасе с цветно зеле,
карамелизирани картофи и компот.
За десерт – мляко с ориз, бадеми и
канела.

В Испания
се сервират моруна,
кестени, пуйка,
бадемова супа и гъска.
Десертът е
бадемов сладкиш с мед.

**В Чехия
също се приготвя шаран,
дори по четири начина:
пържен, печен със сушени сини сливи,
желиран и на супа.
Десертът е колачета –
сладки рулца с пълнеж
от мак, сушени плодове и извара.**

**На Коледа в Швеция
ядат пушена риба,
шунка, мляко с ориз
и пият греяно вино
и подсладена бира,
сервирани върху червена покривка**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

*Изготвила: Таня
Костадинова*

